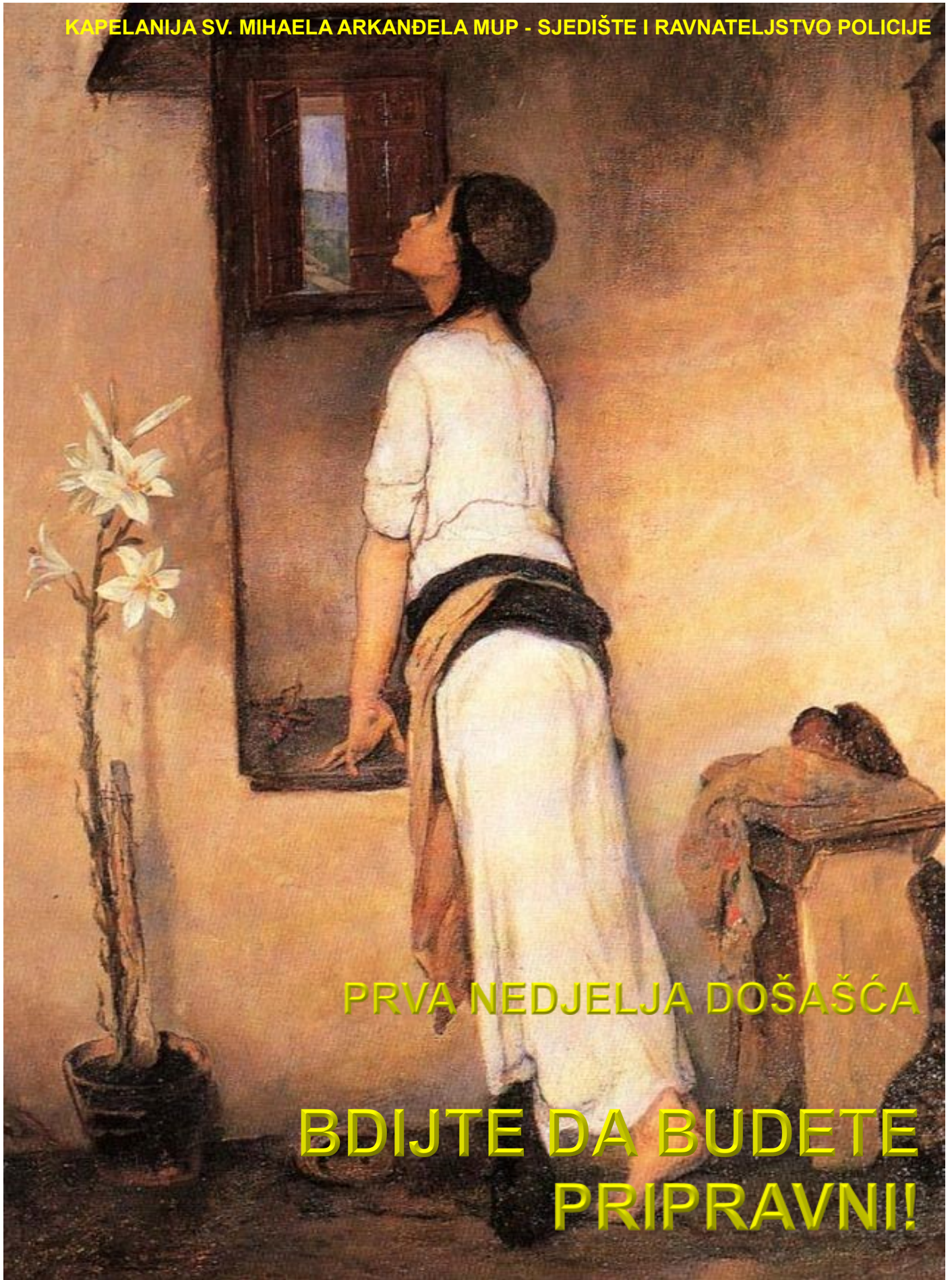

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĎELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

PRVA NEDJELJA DOŠAŠČA

BDIJTE DA BUDETE
PRIPRAVNI!

STUDENI-PROSINAC

Ned. 27. PRVA NEDJELJA DOŠAŠĆA
Fakundo, Virgil, Maksim, Valerije

Pon. 28. Jakov Markijski

Uto. 29. Saturnin, Filomen, Illuminata

Sri. 30. **ANDRIJA APOSTOL.**,
Andro, Andrea

Čet. 1. Nahum prorok., Florencija, Leoncije,
Kazimir

Pet. 2. Blanka, Habakuk prorok, Bibijana,
Kromacije

Sub. 3. **Franjo Ksaverski**, Sofonija pr.,
Lucije

MEDITACIJA

Kad bi domaćin znao...

SLUŽBA RIJEČI

PRVA NEDJELJA DOŠAŠĆA

ČITANJA 4

Bdijte da budete pripravnici!

HOMILIJA 8

Iščekivanje u nadi

KATEHEZA

Došašće 10

Najpoznatija hrvatska adventska
pjesma 12

Mali vjeronaučni leksikon 14

SPOMENDAN

Sveti Andrija Apostol 14

NAŠI POKOJNI 15

Naslovnica: Nikiforos Lytras, *Iščekivanje*
Slika preuzeta s: <https://www.teofiloincammino.it/>

mihael

40/2022.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XVI. (2022.), broj 40 (548); prva nedjelja došašća, 27. studenoga 2022.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana, tel.: 88 853, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

mihael

Kad bi domaćin znao...

<https://prayerbookguide.wordpress.com/>

„A ovo znajte: kad bi domaćin znao u koji čas kradljivac dolazi, ne bi dao prokopati kuće,“ (Mt 24,44). Ali ne zna... Isus kaže, *"Nije vaše znati vremena i zgone koje je Otac podredio svojoj vlasti"*. (Dj 1,7)

Gospodin nam daje samo jedan savjet: *"Bdijte!"*. Neki će ovaj savjet shvatiti kao poziv na oprez, biti kao netko tko se zaključava i naoružava da bi se obranio. Zapravo je obratno. Budnost kršćanina u vrijeme došašća potpuna je otvorenost onome koji dolazi. Radi se o otvaranju vrata, prozora i srca kako bi božićni posjetitelj mogao naći mjesta u nama, u našim životima, u cijelom našem biću.

Veliki teolog Hans Urs von Balthasar veli: "Prije nego uočimo razliku između prvog i drugog Božjeg dolaska, važno je razumjeti sržnu poruku i poticaj došašća: Bog dolazi k nama. Bio je to rastući predosjećaj cijelog Starog saveza koji je s dolaskom Mesije iščekivao i svršetak povijesti. To je neposredan predosjećaj Ivana Krstitelja koji je, prema trojici sinoptika, želio samo pripremiti put Gospodina i objaviti konačnu presudu: "Već je sjekira položena na korijen stablima " (Lk 3,9). Ono što dolazi nakon njega posljednja je božanska odluka u povijesti".

Tri liturgijska čitanja ove nedjelje usmjerena su na Božji dolazak među ljude. Pokušavaju nas probuditi iz sna i ravnodušnosti i oživiti u nama sve rjeđu krepost. Pokušavaju oživjeti nadu. Mnogi zbog ravnodušnosti, očaja ili skepticizma, više ništa ne očekuju, tek žive (ili preživljavaju) u sadašnjosti.

Kršćanin, međutim, koji u svom srcu čuva trag djetinjstva, ustraje na iščekivanju Boga. Taj veliki događaj zbija se na neočekivan način. Sam Bog se utjelovio, rođen od žene, u potpunosti preuzima našu ljudsku narav, osim grijeha, i postaje žrtvom za naše spasenje po cijenu vlastite krvi.

Neki se boje Božjeg dolaska. Čini se da se boje da će nešto izgubiti ispunjenjem božanskog obećanja. Kršćanin se, naprotiv, pridružuje zemaljskim pastirima i nebeskim anđelima, čekajući najsvjetliju od svih noći.

Zato molimo bez prestanka jer "Da, dolazim uskoro..." (Otk 22,20)

Prvo čitanje: Iz 2, 1-5

Gospodin sabire sve narode u vječni mir kraljevstva Božjega.

Čitanje Knjige proroka Izaije

Viđenje Izaije, sina Amosova, o Judeji i Jeruzalemu:

Dogodit će se na kraju danâ:

Gora Doma Gospodnjega
bit će postavljena vrh svih gora,
uzvišena iznad svih bregova.

K njoj će se stjecati svi narodi,
nagrnut će mnoga plemena i reći:
»Hajde, uziđimo na Goru Gospodnju,
pođimo u Dom Boga Jakovljeva!

On će nas naučiti svojim putovima,
hodit ćemo stazama njegovim.

Jer će iz Siona Zakon izaći,

iz Jeruzalema riječ Gospodnja.«

On će biti sudac narodima,
mnogim će sudit plemenima
i oni će mačeve prekovat u plugove,
a koplja u srpove.

Neće više narod dizat mača protiv
naroda

nit se više učit ratovanju.
Hajde, dome Jakovljeve,
u Gospodnjoj hodimo svjetlosti!

.

Riječ Gospodnja

Današnji starozavjetni odlomak spada u Izaijine propovijedi prije sirijsko-efrajimskog rata (734-732. pr. Kr.), koji je bio uvod u pad Samarije. Judeja je u to doba bila relativno mirna pod Jotamom i Ahazom, a prorok Izaija osjećao se pozvanim da obrazlaže Jahvinu transcendentalnost te napada raskoš i nepravde u narodu Božjem. Ovaj je odlomak pjesma sastavljena prilikom ulaska hodočasnika u hramski predio uz pjevanje psalama. Dok hodočasnici kliču Bogu, koji djeluje sa svoje svete gore, prorok vidi u dalekoj budućnosti mnoštvo pogana koji će zahvalno dolaziti da dožive Jahvinu prisutnost na svetome mjestu i vraćati se spremni da mačeve prekuju u plugove.

"Na kraju dana" katkad znači daleku budućnost, a ovdje je to prikaz Božjeg plana u ljudskoj povijesti. Onda, kao i danas, trebalo je dosta vjere i vedrine za prepoznavanje Božje prisutnosti u zemaljskim događajima i slutnju da će dobro nadjačati zlo. Zanimanje pogana za Goru Gospodnju i Dom Boga Jakovljeva odgovor je na odjek Božjeg Zakona i Božje riječi među poganskim narodima. Oni su čuli što Bog čini i poručuje pa dolaze da dožive Božju spasotvornu prisutnost u narodu Božjem. Žele da ih Jahve nauči "svojim putovima" i spremni su "hoditi stazama njegovim". Prorok u svome vjerničkom optimizmu najavljuje da će narodi koji pristanu uz Boga početi pristajati i jedni uz druge: odreći će se nasilničkih planova da jedni druge podjarme te će ratničke mačeve prekovati u miroljubive plugove, kojima će orati zemlju i pribavljati plodove za miran zajednički život. Drugi ratni simbol - koplja - bit će prekovan u srpove za žetvu.

Ovo viđenje sveopćeg spasenja u budućnosti koju Bog sprema, proroku je razlog da svoje suvremenike zove na vršenje Božjih odredaba: "Hajde, dome Jakovljeve, u Gospodnjoj hodimo svjetlosti". Njemu je buduće spasenje svih naroda povod da zove na sadašnje spašeničko vladanje pripadnike Božjeg naroda. Taj poziv upravljen je i svima nama koji se sabiremo na današnju liturgiju. U prolazu zemaljskim životom valja nam ljubiti vječna nebeska dobra.

Otpjevni psalam: Ps 122, 1-2.4-9

Hajdemo radosno u Dom Gospodnji!

Obradovah se kad mi rekoše:
»Hajdemo u Dom Gospodnji!«
Eto noge nam već stoje
na vratima tvojim, Jeruzaleme.

Onamo uzlaze plemena,
plemena Gospodnja!
Po zakonu Izraelovu
da slave ime Gospodnje.
Ondje stoje sudačke stolice,
stolice doma Davidova.

Molite za mir Jeruzalemov!
Blago onima koji tebe ljube!
Neka bude mir u zidinama tvojim
i spokoj u tvojim palačama!

Radi braće i prijatelja svojih
klicat ću: »Mir tebi! «
Radi Doma Gospodina, Boga našega,
za sreću tvoju ja ću moliti.

Psalmist pronalazi svoju radost pred vratima obnovljenog Jeruzalema (515. g. pr. Kr.) i upućuje poziv hodočasnici na molitvu za mir Jeruzalemov, te zaziva mir na sve koji ga ljube.

Samo jedinstvo srdaca i duša može prouzročiti radost pred vratima Grada i Hrama. Tada će „Dom Gospodnji“ postati dom molitve za sve narode u kojemu se ostvaruje jedinstvo, dobrotu, mir i želja za pomirenjem s Gospodinom, sa svakim čovjekom. Zamoljeni mir je onaj koji će donijeti Knez mira, a ljudi koji su na hodu različitim putovima, susrest će se s Gospodinom u Novom Jeruzalemu.

Drugo čitanje: Rim 13, 11-14a

Blizu je spasenje naše.

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Rimljanima

Braćo:

Shvaćate ovaj čas:

Vrijeme je već da se oda sna prenememo jer nam je sada spasenje bliže nego kad povjerovasmo. Noć poodmače, dan se približi! Odložimo dakle djela tame i zaodjenimo se oružjem svjetlosti. Kao po danu pristojno hodimo, ne u pijankama i pijančevanjima, ne u priležništvima i razvratnostima, ne u svađi i ljubomoru, nego zaodjenite se Gospodinom Isusom Kristom.

Riječ Gospodnja

Današnje drugo čitanje je odlomak iz drugog dijela Poslanice Rimljanima, koji sadrži Pavlove poticaje za moralni život kršćana, dok u prvom dijelu Apostol obrazlaže otajstvo opravdanja po krsnom oslanjanju na Krista raspetog i uskrslog. Trinaesto poglavlje sadrži sljedeće misaone cjeline:

- vjernički odnos prema državnoj vlasti (r. 1-7);
- djelotvorna ljubav kao vrhunac svih zapovijedi (r. 8-10);
- život u svijesti "posljednjih" vremena (r. 11-14).

Za "vrijeme" stoji u grčkom izvorniku *kairos*, što označuje prigodu, pravo razdoblje. Od krsnog pridruženja Kristu i Crkvi teče vjernički *kairos*, dobra prilika.

"Spasenje" je eshatonsko pridruženje Bogu u neizgubivome vječnom životu. Ono je sada "bliže nego kad povjerovasmo". Odmicanjem u "vjerničkom stažu" bliži smo susretu s Bogom bilo prilikom pojedinačne smrti bilo o ponovnom Kristovu dolasku. Vrijeme prije krštenja odraslih Apostol zove "noć", a vrijeme krsnog prosvjetljenja "dan".

Za "približava" u grčkom stoji *perfekt*, koji označuje radnju započetu u prošlosti s učinkom što traje u trenutku govorenja. Dan se približio i sada je na dohvat; dan Božjeg "sada" po Kristu i Crkvi.

U nastavku odlomka Pavao se služi slikom vojničkog naoružanja. Vojnik pred polazak u bitku treba odložiti svagdanju nošnju i obući se u bojnu opremu. Kršćanin treba odložiti "tamu" grijeha i obući "svjetlo" praktične vjere. Tako kršćanin treba "svući": nepristojnost, pijanke, pijančevanja, svađe, ljubomoru te u brizi za tijelo ne ugađati požudama. Umjesto da nabraja vjerničke vrline, Pavao jednostavno kaže: "Zaodjenite se Gospodinom Isusom Kristom". U Poslanici Galaćanima (3, 27) on uči da su Krista obukli svi koji su u Krista kršteni. Zaodjenuti se Kristom zato znači iznova prihvatiti svoju krsnu pridruženost Kristu. Tako da se to odražava u našem vjerničkom življenju, čak i u zakonitoj brizi "za tijelo" koja obuhvaća sve naše zemaljske veze i obaveze.

Evandjelje: Mt 24, 37-44

Bdijte da budete pripravn!

Čitanje svetog Evandjelja po Mateju

U ono vrijeme: Reče Isus svojim učenicima:

Kao u dane Noine, tako će biti i dolazak Sina Čovječjega. Kao što su u dane one – prije potopa – jeli i pili, ženili se i udavali do dana kad Noa uđe u korabljju i ništa nisu ni slutili dok ne dođe potop i sve odnije – tako će biti i dolazak Sina Čovječjega. Dvojica će tada biti u polju: jedan će se uzeti, drugi ostaviti. Dvije će mljeti u mlinu: jedna će se uzeti, druga ostaviti.

Bdijte dakle jer ne znate u koji dan Gospodin vaš dolazi. A ovo znajte: kad bi domaćin znao o kojoj straži kradljivac dolazi, bdio bi i ne bi dopustio potkopati kuće. Zato i vi budite pripravn jer u čas kad i ne mislite Sin Čovječji dolazi!

Riječ Gospodnja

Eshatološki govor u Mk 13, Mt 24 i Lk 21 predstavlja razradu Isusova proročanstva o razorenju Jeruzalema i ponovnom dolasku Sina Čovječjega suditi žive i mrtve. Glavni mu je cilj potaknuti vjernike na budnost i osloboditi ih od heretičkih pokušaja da izračunaju točan datum Isusova ponovnog dolaska.

Ovaj Matejev odlomak poziva na vjerničku budnost usred obavljanja redovnih ljudskih poslova. Počinje primjerom Noine generacije pred opći potop. Zanimljivo je da prema Mateju ovdje Isus ne optužuje Noine suvremenike za grijehe: oni su "jeli i pili, ženili se i udavali" do početka potopa. Nisu mislili na budućnost koju Bog sprema i snašla ih je propast. Potop ih je "sve odnio". Zatim Isus navodi dva primjera iz redovnog djelovanja ljudi: od dvojice koji će raditi na polju, "jedan će se uzeti", a drugi ostaviti; od dviju domaćica koje će na kućnome mlinu mljeti brašno za dnevne potrebe svojih ukućana, jedna će se uzeti, a druga ostaviti. "Uzet će se, ostavit će se" jest tzv. teološki pasiv: Bog uzima i ostavlja, ali na temelju spremnosti koju pokazuje svaki osobno za sebe. Tu budnost i spremnost ne mogu drugi umjesto nas poduzimati.

Odlomak završava kratkom parabolom o domaćinu čiju kuću u bilo koje doba noći može potkopati kradljivac. U Isusovo doba u Palestini bilo je kuća sa zidovima od zemlje i blata, pa je kradljivcima bilo lagano prokopati zid. Domaćin takve kuće morao je stalno biti spreman, da ga nepoželjni gosti ne iznenade. Bitna poruka ove parabole jest u neraspoznatljivosti znakova paruzije: kao što domaćin kuće sa slabim zidovima ne može predvidjeti točno vrijeme kradljivčeva dolaska, tako ni vjernik ne može proračunati trenutak ponovnog dolaska Sina Čovječjega. Preostaje da bude stalno spreman dok obavlja svoje redovne zemaljske poslove. Da u prolazu zemaljskim životom nauči ljubiti vječna nebeska dobra.

Komentari čitanja, Mato Zovkić, www.ktabih.net

Iščekivanje u nadi

Na pragu smo adventa, došašća. U tradiciji je Crkve da se pripravljamo za doček Kristova dolaska. Početak naše vjere je čekanje; ono aktivno koje u sebi sadrži odbijanje jalove zablude o našem samospašavanju, o dostatnosti naše sigurnosti. To je čekanje oslobođenje od prisila prošlosti koja, ako i jest učiteljica života, nije uvijek i kolijevka nade i sigurnosti. To je čekanje koje je obogaćivanje sadašnjosti u doslovnom značenju te riječi. Obogaćivanje - davanje prostora Bogu u sadašnjem vremenu, što je uvijek poziv da se to vrijeme preraste, da se uđe u božansko vrijeme spasenja tj. vrijeme božanskih trenutaka. To je čekanje koje ima za posljedak radost. Njega nužno prati snažan osjećaj da smo voljeni, jer konačno dolazi netko spasiti nas, dati nam naposljetku naše vrijeme, našu mjeru vrijednosti, da u velikom vremenu postanemo konačno ljudi, veliki po božanskim trenucima kajanja, praštanja, čišćenja i voljenja. Stoga i bdijenje na koje nas poziva Krist nije tjeskobno iščekivanje nekoga koji zastrašuje. Trebamo se bojati jedino naše nespremnosti radovati se, doživjeti oslobođenje od beznađa naših malih privremenih rješenja kojima

pokušavamo osmisliti naše življenje. Prorok Izaija govori o gori Gospodnjoj koja će biti postavljenaj vrh svih gora, koja će privlačiti sve narode. Gora simbolizira cilj ljudskog uspeća, izdizanja iznad prosjeka; ona je ujedno i znak raspoznavanja, orjentir, znak očitovanja nečega što je u središtu, što je najvažnije, neprolazno. No, povrh svega i prije svega, gora naznačuje sigurnost, ona je slika utvrde u koju se sklanja u pogibelji. Ova sigurnost proizlazi samo iz jedne činjenice, jedne istine: Gora simbolizira prisutnost i blizinu Boga, konačne sigurnosti svih tražitelja istine. No gore i uzvišice u Bibliji naznačuju i mjesta štovanja krivih božanstava. Umjetna gora - kula babilonska je simbol čovjekova oholog uzdizanja prema nebu. Činjenica daje kula umjetna tvorevina označava lažnost i neutemeljenost čovjekove nade u svoje moći. Čovjekovo poduzimanje izgradnje lažnih gora, oltara ili simbola uspona predznaci su propasti. Gospodin nas poziva da se uputimo njemu, Gori koja je usred njegova naroda, njemu koji će uskoro doći u svoj narod. Jeruzalem je gora njegove konačne objave, mjesto njegove muke i uskrsnuća. Ničega čovjek nije oslobođen na usponu na takvu goru. Ni tegoba križeva ni malaksalosti. No oslobođenje besmisla, uzaludnosti i zabluda. Putnici prema ovakvoj gori postat će slušatelji nove istine o čovjeku na jednoj drugoj gori, na brdu

<https://seedbed.com/>

blaženstava. Za doći do te gore, gore propovijedi o bleženstvima treba se zaputiti već sada. Gora je simbol hrama. Otkako je došao, Bog po sakramentima Crkve stalno je s nama. Susretnimo ga u njegovu hramu ovoga došašća. Bdijući. Ne znamo kada će ponovo doći, no znamo da dolazi među nas, među svoje, jer je on Bog s nama. Stari nisu poznavali krepost nade, shvaćene kao nešto stoje dobro u sebi, apsolutno, znali su samo za »iščekivanje« koje je, kao takvo, dvosmisleno jer može biti iščekivanje dobra i iščekivanje zla, ili jednostavno isprazno iščekivanje, a to je iluzija. Samo kršćanski Bog mogao se nazvati »Bog nade« (Rim 15,13), tj. Bog koji daje nadu i koji je dan u nadi, Bog koji čovjeku otvara budućnost. Mi smo kršćani odgovorni za nadu koja nam je darovana. Moramo biti prenosioci nade. »Kao što vjernici u ophodima (procesijama) jedan drugomu daju s ruke u ruku blagoslovljenu vodu, tako i mi vjernici moramo iz srca k srcu prenositi Božju nadu.« (Ch. Péguy) Kršćanska nada je aktivna nada, s puno zadataka za vrijeme iščekivanja. Bdjeti, rasti u ljubavi prema svima - po tome je ona kvasac i sol i unutar ovoga svijeta.

Služba riječi 274-14

Kad srce dršće

Došašće je vrijeme kada svako srce dršće nekim djetinjim veseljem u očekivanju skorih božićnih radosti.

To je vrijeme kada se na naše duše spušta mir, kada ljudi sve jasnije osjećaju blizinu Božanstva koje je dolazi na ovaj svijet da bi sebi privuklo svako srce.

Sve u došašću kao da šapuće o Njegovu dolasku.

I polumrak onih dragih zornica, i adventske pjesme i ono treperavo blistanje svijeta u polutamnim oltarima.

U svemu tom kao da iskri duboka čežnja dugih vjekova prije Krista za onim Obećanim, koji je imao doći, kao da govori blažena slutnja da dan Njegova pohoda nije daleko.

Mi kršćani tada se sjećamo da je on već tu i da smo mi sretni baštinici drevnih obećanja.

I mir i sreća sjeda tada na naše duše - sreća djece Božje.

boce.top-forum.net

Došašće

Proslava došašća je duhovna priprava za proslavu rođenja Isusa Krista, Božić. U zapadnom kršćanstvu, vrijeme došašća počinje u četvrtu nedjelju prije Božića, u nedjelju najbližu blagdanu svetoga Andrije Apostola (30. studenoga), što je najranije 27. studenoga, a najkasnije 3. prosinca i traje do Badnjaka.

Riječ „došašće“ izvedena je od glagola „doći“. Riječ "advent" dolazi od latinskog "Adventus" što znači "dolazak" nečega što ima veliku važnost. Isto značenje ima i grčki izraz "parusia" kojim se u helenističkom svijetu obilježavao službeni dolazak vladara u neko mjesto.

Značenje adventa je dvojako. Starozavjetni apokaliptički pisci, a poslije i kršćani usvojili će taj izraz da njime označe dolazak dana Gospodnjega, odnosno dolazak Sina čovječjeg u slavi na kraju povijesti. Prema tome prvo značenje adventa je iščekivanje paruzije tj. ponovnog dolaska Isusa Krista u slavi na kraju vremena. Od prve adventske nedjelje pa do 16. prosinca pozornost vjernika u liturgiji usmjerena je upravo na taj eshatološki vidik adventa, na dovršenje svijeta i povijesti.

Dani, pak, od 17. do 24. prosinca intenzivna su priprava na svečanosti Božića u kojima se slavi prvi Dolazak Sina Božjega u tijelu u ovaj naš svijet i to je drugi vidik adventa.

Povijesni pregled nastanka došašća

Kršćanstvo izrasta iz židovskog okrilja. Propovijedanjem apostola, na osobit način apostola Pavla vrlo se brzo širi po cijelom svijetu, ondašnjem rimskom carstvu. U tim prvim stoljećima ono poprima svoj oblik utemeljen na Objavi koja je sadržana u sv. Pismu, te dakako u pozitivnoj tradiciji Crkve. Da sve ostane u okviru iskrene vjere brinu se crkveni sabori. Mnogi lijepi običaji mjesnih crkava ili pojedinih naroda koji se spomenutom ne protive Crkva rado prihvaća kao plemenit ukras onom bitnom što pojedine istine vjere u sebi nose.

Tako je i slavlje došašća počelo u 5. stoljeću. Uvodi ga biskup Perpetuo iz Toursa. Perpetuo je nasljednik slavnog i svetog sveca mučenika i biskupa sv. Martina (316.-397.) Uveo je pobožnu pripravu za Božić s blagdanom sv. Martina koja pada na 11. prosinca. Tu je pripravu bilježila pokora. Došašće je shvaćeno kao pokorničko vrijeme koje traje četrdeset

dana. Svoj uzor ima u korizmi, a konačni u Isusovom četrdesetodnevnom postu u pustinji. Zapovjeden je post tri dana u tjednu od 11. studenoga do Božića. Ovo se vrijeme na početku nije zvalo došašće već „Četrdesetodnevni post sv. Martina“.

Papa Grgur Veliki (590. – 604.), poznat po reorganizaciji crkvenih obreda i pjevanja, sad za razinu cijele crkve to vrijeme ograničava na četiri tjedna pred Božić što je ostalo do danas. Ukida stroge oblike suzdržavanja od mesa i mliječnih proizvoda i vremenu daje sadržaj iščekivanja i radosti. No, i do danas je to vrijeme obilježeno ljubičastom bojom, bojom pokore, bez velikih vanjskih slavlja. Rimska liturgija tom vremenu umjesto pokorničkog daje slavljenički i karakter nade. To je vrijeme radosti i vrijeme pripreme za Božić. Vremenom se negdje izbistilo, pa je došašće spoj pokorničkih sadržaja u vremenu radosti i iščekivanja.

Drugi vatikanski sabor u Konstituciji „Sacrosanctum concilium“ o svetoj liturgiji određuje duh vremena korizme i duh vremena došašća. „Tijekom godine Crkva razvija čitavo Kristovo otajstvo od utjelovljenja i rođenja do uzašašća, do duhovskog dana i očekivanja blažene nade i dolaska Gospodnjeg. Slaveći tako otajstva otkupljenja, otvara vjernicima bogatstvo kreposti i zasluga svojega Gospodina, da se tako ta otajstva na neki način u svako doba ponazočuju, kako bi vjernici mogli doći s njima u dodir i napuniti se milošću spasenja.“

Korijeni došašća u Starom zavjetu

Čovjek, Božja slika i prilika, u slobodi svoje volje, već od svojih praroditelja Adame i Eve kreće putem grijeha, pa po tom otuđenja i zla. Sam se iz toga zla ne može spasiti. Ni svijet se sam ne može spasiti. Zato Bog izabra svoga Sina. No prije njega Bog našim ocima govori po prorocima.

U Drugoj knjizi Samuelovoj po proroku Natanu govori svome slugi Davidu: „Kad se navrše tvoji dani i legneš uza svoje pređe, ja ću postaviti za tvog nasljednika tvoj vlastiti izdanak i njegovo ću kraljevanje učvrstiti. On će sagraditi dom mome imenu, a ja ću učvrstiti njegov kraljevski prijestol zavazda. Njemu ću ja biti otac, a on će meni biti sinom.“ (7, 12 - 13) Ovo su uistinu prvi tragovi mesijanizma, obećanja dolaska Spasitelja, iza kojih slijedi dugo vrijeme iščekivanja.

Tako isto prorok Izaija: „Zato će vam, evo, sam Gospodin dati znamenje: Djevica će začeti i roditi sina; nadjenut će mu ime: Emanuel.“ (7, 14.).

I konačno treće proročko navještenje dolaska obećanog Spasitelja kod proroka Miheja: „Ali ti, Betleheme – Efrato, previše si malen za ubrajanja u rod Judin, pa ipak će mi iz tebe izaći onaj, koji će biti vladar u Izraelu; onaj, kome je iskon od vremena vječnih. Zato će ih Gospod napustiti do vremena porođaja one, koja treba roditi. Tada će se ostatak braće vratiti djeci Izraelovoj.“ (5, 1 – 2)

Fra Ante Marić, <https://ssf.hr/dosasce/>

Padaj s neba roso sveta

Najpoznatija hrvatska adventska pjesma

Paleći prvu adventsku svijeću na početku došašća zasigurno smo se prisjetiti i najpoznatije adventske pjesme “Padaj s neba roso sveta”, koja je pravi simbol tog vremena. Zna ju svako tko je ikad išao na mise zornice. No, manje je poznato da je ova pjesma nastala u Đakovu, ili u njegovoj užoj okolini. Maestro Ivan Andrić, rektor Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu, otkrio nam je zanimljivo pojedinstvo vezane uz nastanak ove pjesme.

- Tekst pjesme “Padaj s neba roso sveta” prvi je put tiskan 1861., u Osijeku, u katekizmu pjesmarici pod naslovom “Kratki nauk kerstjansko-katoličanski”, što su ga na poticaj biskupa Strossmayera uredila dvojica đakovačkih svećenika: Andrija Šumanovac bio je zadužen da priredi katekizamski dio, a Ivanu Tomboru (grob mu je na đakovačkom groblju), bila je povjerena obnova i tekstualno dotjerivanje crkvenih pjesama u izdanju - riječ je samo o

tekstovima pjesama, ne i o notama. Kako je Tombor bio pjesnik i pisac, ne bih otklonio mogućnost da je možda baš on pisac teksta ove pjesme. No o tome nema potvrde. Ono što je sigurno jest da je skladatelj pjesme “Padaj s neba” također svećenik Đakovačke biskupije Josip Vallinger (20. siječnja 1846., Gödre, Mađarska - 24. kolovoza 1911., Vrpolje, gdje je i pokopan uz grobljansku kapelu), pojašnjava vlč. Ivan Andrić.

- Vallinger je za svećenika zaređen 1869. Nakon povratka sa studija u Pešti, postaje kapelanom u Đakovu, potom ceremonijarom stolne crkve te 1877. tajnikom biskupa Strossmayera. Godine 1882. odlazi za župnika u Vrpolje i tu ostaje sve do smrti. Vallinger je bio glazbeno darovit i obrazovan te je na tom polju bio vrlo marljiv i poduzetan. Bio je sposoban organizator i obnovitelj liturgijsko-glazbenog života u đakovačkoj (staroj) katedrali, više je godina bio učitelj pjevanja u đakovačkoj bogosloviji, a i u gradu Đakovu bio je zauzet na glazbeno-kulturnom polju kao član i predsjednik pjevačkog društva “Sklad” i njegov prvi začasni član. Također se okušao i kao kompozitor kako duhovnih tako i svjetovnih vokalnih kompozicija - kaže vlč. Andrić.

- Premda je broj Vallingerovih skladbi malen, među njima je ipak jedna takva uspješnica da se za Vallingera i u naše vrijeme zna po cijeloj Hrvatskoj. Riječ je o vjerojatno i dandanas najomiljenijoj adventskoj popijevki "Padaj s neba roso sveta", koja je našla mjesto i u najnovijim glazbeno-liturgijskim izdanjima, a valjda nema crkve u Hrvatskoj, a i šire, gdje se ne pjeva u vrijeme došašća. Pjesma kakvu danas znamo prvi je put objavljena u monumentalnoj zbirci crkvenih pjesama naslovljenoj "Pievnik", koji je izdan u Zagrebu 1895. godine. Tu je šest kitica upravo majstorski sročeni i raspoređeni za pojedine dijelove mise s notnim zapisom spontane i pjevnice melodije koja odiše slavonskim melosom te Vallingerom kao autorom. Postojalo je još napjeva drugih skladatelja na tekst ove pjesme, no Vallingerove note su prevladale - pojašnjava vlč. Andrić.

- U vrijeme kad se advent popularizira na već pomalo bizarne pa i besmislene načine - advent u Beču, advent u Zagrebu, advent ovako, advent onako..., koji su daleko od njegovoga izvornog smisla, neka ovo prisjećanje na pjesmu koja je nastala u Slavoniji, u Đakovštini, bar nakratko svrne pozornost na kršćanski sadržaj i ugođaj adventa - poručuje vlč. Andrić.

Maja Muškić, www.glas-slavonije.hr

Padaj s neba roso sveta

Padaj s neba, roso sveta, padaj s rajske visine!
Vapijahu starog svijeta duše čiste, pravedne.
Otvori se zemljo mila, da iz plodnog tvoga krila
U taj sretan, blažen čas svemu svijetu nikne
spas.

Već se bliži vrijeme blago, već se bliži onaj čas
Kad će izić sunce drago, svanut svemu svijetu
spas.

Svani, dane, i noć skрати, sini sunce, i povrati
Bogu čast na visini, svijetu mir na nizini.

Svjetlo Božje, daru lijepi siđi s Božjeg krila dol,
Um prosvijetli, volju krijepi, lijeći duše tešku bol.
Jači u nas vjeru svetu, koju Isus donije svijetu,
Svaki da to djeluje, što u srcu vjeruje.

Sve na svijetu, Bože blagi, dare ti prikazuje,
Primi i taj dar predragi koji puk tvoj žrtvuje:
Pod prilikom kruha, vina, krv i tijelo tvoga Sina,
Neizmjerne cijene dar, stavlja tebi na oltar.

Slož i glas svoj, dušo moja, sa nebeskim četama,
pjevajte mu, usta moja, koji je nad zvijezdama!
Sve što bješe i sve što je, sve je puno slave tvoje,
sve te diči i slavi, Oče vječne Ljubavi!

Uzraduj se, srce moje, svetom, čistom radosti,
Jer usliša molbe tvoje Otac vječne milosti.
Već je blizu onoj noći u kojoj će na svijet doći
Spasitelj i Gospod tvoj, da izbavi narod svoj.

Mali vjeronaučni leksikon

Melkisedek

Melkisedek ili **Melkizedek**, hebrejski מלכיצדק-malkīcedeq: moj kralj je pravednost, prema Bibliji, kralj kanaanskoga grada Šalema (Jeruzalema), svećenik Svevišnjega (El Eljon) (XVIII. st. pr. Kr.). Kada je Abraham pobijedio kanaanske kraljeve, Melkisedek mu je prinio kruh i vino i blagoslovio ga, a Abraham mu je uzvratio desetinom ratnoga plijena. Melkisedek je shvaćen u gnosticizmu kao uzvišen eon, u Filonovoj filozofiji kao logos, u judaizmu i kršćanstvu kao pralik Mesije. Od ranokršćanskoga doba često je prikazivan u likovnim umjetnostima.

Melkiti

Melkiti, prema sirskom malkō: car, kralj, kršćani istočnoga obreda u Siriji, Palestini i Egiptu, koji su u protumonofizitskim borbama u V. st. pristali uz nauk Kalcedonskoga koncila (451.) i službene Bizantske crkve, odnosno bizantskoga cara. Za razliku od monofizita i nestorijanaca priznaju sedam prvih koncila i smatraju se legitimnim nasljednicima Antiohijskoga, Jeruzalemskog i Aleksandrijskoga patrijarhata. U XVII. st. dio se melkita ujedinio s Rimom. Liturgijski jezik bio je grčki, od XII. st. i sirski, a od XVIII. st. i arapski. Danas Melkitskoj katoličkoj crkvi pripada oko 500 000 vjernika u Siriji, Libanonu, Egiptu, Jordanu, Izraelu i SAD-u. Na čelu joj je antiohijski patrijarh u Damasku.

Melkior

Melkior, Gašpar, Melkior, Baltazar, trojica legendarnih mudraca s Istoka, koji su se došli pokloniti novorođenomu Isusu u Betlehemu; Matejevo evanđelje spominje samo mudrace s Istoka koji su, idući za zvijezdom došli u Jeruzalem. U kasnijim mnogobrojnim legendama proglašeni su kraljevima, određen je njihov broj, imena i podrijetlo: dolaze, kao predstavnici tada poznatoga svijeta, iz Azije, Europe i Afrike.

Andrija Apostol

30. studenoga

Foto: V.B.

Sveti Andrija je prvi od apostola koji je pošao za Isusom, prvi koji je zagrljio onog kojega su svi očekivali, zato je i nazvan „Andrija Prvopozvani.“ Rodio se u Betsaidi na Genezaretskom jezeru. Andrija, kao i brat mu Šimun Petar, bili su ribari na Genezaretskom jezeru, a živjeli su u Kafarnaumu. Bili su učenici Ivana Krstitelja koji je propovijedao skori dolazak Mesije. Dok su Andrija i njegov brat Petar lovili ribu na Genezaretskom jezeru, obalom Genezaretskog jezera prolazio je Isus. I vidjevši dvojcu braće, Andriju i Petra, reče im: „Pođite za mnom i učinit ću vas ribarima ljudi.“ Te riječi su bile dovoljne da braća ostave sve i pođu za Isusom. Od tada je život svetoga Andrije bio povezan uz život Isusov. Andrija je uz Isusa sve više dozrijevaao za ribara ljudi. Za njega je bila posebno velika radost što ga je Isus uključio među svoje apostole i s posebnim žarom je radio za Kraljevstvo Božje.

Novi zavjet ga spominje na više mjesta: kod umnažanja kruhova i kad su stranci u Jeruzalemu željeli vidjeti Isusa. Nakon Isusova uzašašća Sveto pismo više ne spominje Andriju, ali ga zato spominju apokrifni spisi. Otac crkvene povijesti Euzebije navodi da je Andrija propovijedao evanđelje među Skitima u današnjoj južnoj

Rusiji. Spominju se i druga mjesta Andrijinog djelovanja; Bitinija u Maloj Aziji, Ukrajina, Bugarska, Albanija i Grčka u kojoj je podnio mučeništvo za vrijeme cara Nerona. Raspet je u Patrasu godine 60. na na kosom, takozvanom „Andrijinom križu.“ Po njegovoj želji razapeli su ga naglavačke, jer se smatrao nevrijednim da umre poput Isusa. Njegove relikvije prenesene su 356. godine u Carigrad, a 1208. godine u Amalfi, južno od Napulja. Glava sv. Andrije 1462. godine donesena je u Rim. Papa Pavao VI. tu je dragocjenu relikviju vratio u Grčku 1964. godine.

Ikonografi sv. Andriju redovito prikazuju s karakterističnim križem nalik slovu 'X' što je, prema grčkom pismu, kratica za Krista. U pučkoj pobožnosti zaštitnik je ribara, trgovaca ribom, rudara, užara i mesara. Kako se njegov spomendan slavi neposredno prije početka Došašća, uz njega se po Europi vežu različiti običaji.

NAŠI POKOJNI

DAMIR KOLMAN,

PU zagrebačka, 27. studenoga 1991.

ZORAN BRKIĆ,

MUP, Lipik, 28. studenoga 1991.

MILJENKO ĆUTUK,

PU osječko - baranjska, Vinkovci, 28. studenoga 1991.

MARIJAN SABLJIĆ,

PU splitsko - dalmatinska, Lipik, 28. studenoga 1991.

VLADIMIR STOJIĆ,

(ATJ), PU osječko - baranjska, Psunj? Nova Gradiška ?, 28. studenoga 1994.

PAVO FUNARIĆ,

PU brodsko - posavska, Novi Perkovci, 29. studenoga 1991.

VLADIMIR TOMAŠIĆ,

MUP, Pakrac, 29. studenoga 1991.

IVICA BOŠNJAK,

PU splitsko - dalmatinska, Ruskamen, 29. studenoga 1992.

STANISLAV VUČIĆ,

PU splitsko - dalmatinska, Ruskamen, 29. studenoga 1992.

TOMISLA, ĐAKOVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, u službi, Gašinci, 29. studenoga 1992.

IVICA JANOCH,

PU zagrebačka, Zagreb, 30. studenoga 1992.

DRAŽEN ERHATIĆ,

PU koprivničko - križevačka, Pakrac, 1. prosinca 1991.

IVAN CIMERMAN,

PU koprivničko - križevačka, Pakrac, 1. prosinca 1991.

TIHOMIR TOMAŠIĆ,

PU brodsko - posavska, Pivare, 2. prosinca 1992. (umro)

DANIJEL GROBOTEK,

PU karlovačka, umro, 2. prosinca 1994.

MARKO ANIĆ - KALIGER,

PU splitsko - dalmatinska, Makarska, 3. prosinca 1992.

VINKO MILAS,

PU zagrebačka, 3. prosinca 1992.

POČIVALI U MIRU